

ἀπολίανος ὁ, Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀπόλιον. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν ἐξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 65.

Τὸ φυτὸν δαφνοειδὲς τὸ κνίδιον (*daphne gnidium*) τοῦ γένους τοῦ δαφνοειδοῦς (*daphne*) τῆς τάξεως τῶν θυμελαιωδῶν (*thymeleaceae*), ἡ τῶν ἀρχαίων θυμελαία, τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς ἐκαλεῖτο ἀπόλινον (Διοσκ. 4,170). Συνών. *κάψα*, *χολοκούκκι*, *χολόχορτο*. [**]

ἀπολίβαδο τό, Δλουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 100

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *λίβάδι*.

Λιβάδι βοσκημένο: [Οἱ βοσκοὶ] *ρίχνουν τὰ στέρφα* . . . τὸ στερνολίβαδο ἢ καὶ ὅς τ' ἀπολίβαδο, *βόσκουν ἐτοῦτα τοῖς ἐλίστες*, *μαδοῦνε καὶ καὶ ψευτοζοῦν*.

ἀπολίβωμαν τό, Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιβώνω.

Ἀποκατάστασις αἰθρίας.

ἀπολιβώνω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιβώνω*.

1) Παύω νὰ εἶμαι συννεφώδης, ἀποκτῶ αἰθρίαν: *Ἐπελίβωσεν ὁ καιρὸν*. Συνών. *ξεσυννεφιάζω*. 2) Μεταφ. παύω νὰ εἶμαι σκυθρωπός, γίνομαι εὐχαρὶς: Φρ. *Ἐλίβωσεν κ' ἐπελίβωσεν* (ἐκατσούφιασε καὶ ξεκατσούφιασε).

ἀπολιγαίνω Κρήτ. Λεξ. Πρω. *πολιγαίνω* Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. *λίγος*. Ἡ λ. καὶ ἐν Γύπαρ. πρᾶξ. Γ στ. 530 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 245).

Ὀλιγοστεύω, ἐλαττοῦμαι: *Ἐπολιγάνα δὲ μαγερεψίματά μας*. *Ἐπολίγανε δὲ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ*. *Ἐπολίγανε τὸ αἷμα μου ὁδὸ τό 'δα νὰ πέφτη*. || Φρ. *Ἐπολίγαν' ἡ καρδιά μου* (ἐννοίωσα πῶς θὰ λιποθυμοῦσα). || Ἄσμ.

Ἡρθ' ὁ κόδος εἰς τὸ χτένι | κ' ἡ ψυχὴ μου ἀπολιγαίνει.

Ἡ σημ. καὶ ἐν Γύπαρ. ἐνθ' ἀν. «τὰ μέλη μου ἐκοπήκασιν κ' ἡ ψή μου ἀπολιγαίνει».

ἀπόλιγο ἐπίρρ. πολλαχ. ἀπολιγοῦ Κρήτ. Χίος ἀπόλιγα Κρήτ. (Σητ.) ἀπολιοῦ Χίος

Ἐκ τῶν φρ. ἀπὸ *λίγο* καὶ ἀπὸ *λίγον*. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 2153 χειρόγρ. Χ, ὁμοίως καὶ ὁ τύπ. ἀπολιγοῦ αὐτόθ.

1) Κατὰ μικρὰς δόσεις, *λίγο λίγο* πολλαχ.: *Τοῦ δίνει τὸ ψωμί - τὸ κρασί - τὸ φαεῖ ἀπόλιγο*. *Νὰ τρώμε τὸ ψωμί ἀπόλιγο ἀπόλιγο νὰ μὴ σωθῇ γρήγορα πολλαχ.* *Ἀπολιγοῦ νὰ τρώτε, γιατί εἶναι φτώχεια Κρήτ.* *Ἀπολιγοῦ τὸ χύνε, γιατί δὲ θὰ φτάξῃ αὐτόθ.* *Ἀπὸ λιοῦ δὲ νὰ πάρουν ὅλοι Χίος Δωσέ τως ἀπὸ λιοῦ αὐτόθ.* *Ἀπόλιγο ἀπόλιγο εὐτσιαζα τ' ἀχούρι μου Γελίν.* Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἀν. «τὴν πρῶτ' ἐστράφη ἀπολιγοῦ, τὴ δευτέρῃ πληθένει, | τὴν τρίτῃ παίρν' ἀποκοτιά, πλὴν παραμπρὸς ἐμπαίνει». 2) Σπανίως, ἐνίοτε Κρήτ. Τσακων.: *Ἀπολιγοῦ πηγαίνω* Κρήτ.

ἀπολιγοθυμάζω Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιγοθυμάζω* ἢ τοῦ οὐσ. *λιγοθυμία*.

1) Κάμνω τινὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς λιποθυμίας ἐνθ' ἀν.: *Ἐξυσεν νερόν 'ς σὸν πρόσωπον αὐτ' καὶ ἀπελιγοθυμάσεν αὐτεν* Τραπ. Συνών. ἀπολιγώνω. 2) Καὶ μέσ. συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας Κερασ. Συνών. ἀποζυγώνω II, ἀπολιγοθυμῶ, *ξελιποθυμῶ*. β) Καταπαύω τὴν ὑπερβολικὴν δίψαν μου Κερασ.

ἀπολιγοθύμασμαν τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγοθυμάζω.

Τὸ νὰ συνέλθῃ τις ἐκ τῆς λιποθυμίας. Συνών. ἀπολιγοθύμημα, ἀπολίγωμαν, *ξελιγοθύμημα*.

ἀπολιγοθύμημα τό, ἀμάρτ. ἀπολιγοθύμεμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγοθυμῶ.

Ἀπολιγοθύμασμαν, ὁ ἰδ.

ἀπολιγοθυμῶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιγοθυμῶ*.

Συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας, ἀνανήφω ἐνθ' ἀν.: *Ἐλιγοθύμεσα καὶ ὕστερα ἀσ' ἔναν ὥραν ἐπελιγοθύμεσα* Τραπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπολιγοθυμάζω 2.

ἀπόλιγος ὁ, Χίος

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγώνω.

Ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς σελήνης: *Σήμερι εἶναι ἀπόλιγος*.

ἀπόλιγος ἐπίθ. Κρήτ. (Σητ. Σφακ.) Κύθηρ. Πελοπ. (Μάν.) ἀπόλ'γους Θεσσ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. *λίγος*.

Ὀλίγος Θεσσ. Κρήτ. (Σητ. Σφακ.) Κύθηρ. Πελοπ. (Μάν.): *Ἦτανε ἀπόλιγοι νομάτοι 'ς τὴν ἐκκλησίᾳ Μάν.* *Ἀπόλιγα τὰ φέρνε, γιατί θὰ τελειώσουν ὀγλήγορα* (τὰ φέρνε = *φέρνετα*) Σητ. *Ἀπόλιγ' ἀπόλιγα θὰ τὰ πλερώσω* Σφακ. || Φρ. *Σ' ἀπόλ'γου* (μετ' ὀλίγον, σὲ *λίγο*) Θεσσ.

ἀπολίγωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγώνω.

Τὸ νὰ συνέλθῃ τις ἐκ τῆς λιποθυμίας. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπολιγοθύμασμαν.

ἀπολιγώνω Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπολ-λιών-νω Κύπρ. *πολ-λιών-νω* Κύπρ. Μέσ. ἀπολιγώνομαι Πελοπ. (Μάν.) ἀπολιών-νομαι Κάρπ. *πολιγώνομαι* Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. κ.ά.)

Τὸ μεσν. ἀπολιγώνω.

1) Κάμνω τινὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς λιποθυμίας Κύπρ. Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἡδρα εἶναι πεινασμένον κ' ἐπελίγωσα 'τον ἀσ' σὴν πεῖναν* Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ. *Ἐγέλασεν ἐγέλασεν ἐλιγῶθεν ἀσ' σὰ γέλ'τα κι ἄλλο ν' ἀπολιγοῦται κ' ἐπόρεσεν* (γέλ'τα=γέλια, 'κ' ἐπόρεσεν=δὲ μπόρεσε) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πέφτει χαμαὶ σὰν τὴν νεκρὴν | τὸ' ἐγὼ θωρῶ τὴν ἀντικρύ, τρέχω 'πολ-λιών-νω τὴν | τὸι ἀναίσθητην σηκώνω τὴν Κύπρ.

Σ' σὸν μονογιόκαν κ' ἔφτασεν κι αὐτὴν ἀπολιγών'νε

Χαλδ. Ἡδὴ καὶ μεσν. Ἰδ. Διγεν. Ἀκρίτ. στ. 1647 (ἐκδ. Hesseling) ἐν Λαογρ. 3 (1911) 599 «*μυρίζει δὲ ὡς ροδόσταμον καὶ ἀπολιγώνει ἀνθρώπους*». Συνών. ἀπολιγοθυμῶ 1. II) Κάμνω τινὰ νὰ λιποθυμήσῃ Πόντ. (Τραπ.): *Ἐντῶκέ με ἀπέσ' σὰ μέσα κ' ἐπελίγώσέ με*. Μέσ. *λιποθυμῶ Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Κάρπ. : Μὴ μὲ γὰρ γαλῆς, γιατί 'πολιγώνομαι Κονίστρ. Πολιγῶθη 'πὸ τὰ γέλια αὐτόθ. 'Οδε ἄκουσε πῶς πέθανε 'ς τὴν ξενιτεὶά τὸ παιδί τῆς ἀπολιγώθηκε Μάν. || Ἄσμ.*

Ἀπολιώθη κ' ἤπεσεν ὀμπρὸς εἰς τὴν ὀφλέαν

(κατώφλι) Κάρπ.

ἀπόλιδο τό, Ἀμοργ. ἀπολίδι Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *ἐλαία*.

Συνήθως πληθ., αἱ ὑπολειπόμεναι ἀσύλλεκτοι ἐλαῖαι εἴτε ἐπὶ τοῦ δένδρου εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Συνών. *ἀπορράβδι*.

ἀπολιδρακών-νω ἀμάρτ. *πολιδρακών-νω* Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιδρακών-νω*.

Μεταβάλλομαι οἶονεῖ εἰς λίθον, ἀπολιθοῦμαι, καθίσταμαι σκληρός: *Ἐχόγλασαν πολ-λὰ τ' ἀβκὰ τῶαί 'πολιδρακώσαν*.

